

Cofnodion cyfarfod Fforwm Cyllid Ysgolion Ceredigion a gynhaliwyd yn rithiol ar Teams ar ddydd Iau, 20 Tachwedd 2025

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Wyn Thomas (Cadeirydd), Aelod Cabinet ar gyfer Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau; y Cynghorydd Bryan Davies, Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet ar gyfer Gwasanaethau Democrataidd, Polisi, Perfformiad a Phobl a Threfniadaeth; y Cynghorydd Chris James, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu; Lee Burrows, Pennaeth: Ysgol Cennarh a Llechryd; Carol Davies, Pennaeth: Ysgol Dyffryn Cledlyn; Peter Leggett, Pennaeth: Ysgol Gynradd Rhydypennau; Carys Morgan, Pennaeth: Ysgol Bro Pedr a Dorian Pugh, Pennaeth: Ysgol Henry Richard.

SWYDDOGION YN BRESENNOL: Elen James, Prif Swyddog Addysg a Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gweithredol: Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Diwylliant; Carys Fowles, Rheolwr Cyllid: Ysgolion a Gofal Cwsmer a Neris Morgans, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd.

(4.24pm – 4.54pm)

1. Ymddiheuriadau

- i. Ymddiheurodd Mair Hughes, Pennaeth: Ysgol Penglais am nad oedd yn gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod.
- ii. Ymddiheurodd y Cynghorydd Bryan Davies, Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet ar gyfer Gwasanaethau Democrataidd, Polisi, Perfformiad a Phobl a Threfniadaeth am ymuno â'r cyfarfod yn hwyr.
- iii. Ymddiheurodd Duncan Hall, Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gweithredol: Cyllid a Chaffael am nad oedd yn gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod oherwydd ymrwymadau eraill y Cyngor.

2. Datgelu buddiant personol

Ni ddatgelwyd unrhyw fuddiant personol.

3. Cadarnhau Cofnodion y Cyfarfod a gyfarfu ar 5 Rhagfyr 2024

CYTUNWYD cadarnhau cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Rhagfyr 2024 yn gywir.

4. Materion yn codi o'r Cofnodion

Dim.

5. Sefyllfa Gorfforaethol Gyffredinol

Cyflwynodd y Rheolwr Cyllid y Sefyllfa Gorfforaethol Gyffredinol, gan dynnu sylw at y pwyntiau canlynol:

- Sefyllfa Ch2 y flwyddyn – sefyllfa o fantoli'r gyllideb refeniw ar y cyfan ac roedd dyfarniadau cyflog ac Yswiriant Gwladol Cyflogai wedi'u datrys, er hyn roedd rhai heriau ynghylch Cyllid Cyfalaf yn parhau i'w datrys.
- Cymeradwywyd y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig wedi'i ddiweddarau (2026/27 i 2030/31) gan y Cyngor Llawn ar 23/10/25 - yn cynnwys rhagdybiaethau allweddol wedi'u modelu o amgylch cyflog ar gyfer y flwyddyn nesaf (2.75%) a Threth y Cyngor (wedi'i fodelu ar 7.5%) a rhagdybiaeth o £1m o arbedion gweithredol / incwm ar gyfer

2026/27 (dim cyfeiriad at ysgolion, heblaw buddsoddi i arbed ynni). Byddai'r senario yn arwain at ddiffyg o £1.4m yn y Gyllideb ar gyfer 2026/27.

- Roedd disgwyl i Setliad Dros Dro 2026/27 Llywodraeth Cymru (LIC) gael ei wneud ar 24/11/25, bellach gyda disgwyliad o lawr cyllido o 2.3% fel y cyhoeddwyd yng Nghyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru. Y rhagdybiaeth waith bresennol oedd y byddai cyllid i dalu effaith blwyddyn lawn y dyfarniadau cyflog eleni (Athrawon a NJC 0.2%) yn ogystal â dyfarniadau cyflog wedi'u modelu y flwyddyn nesaf yn cael ei drosglwyddo'n llawn i'r Gyllideb Ysgolion Dirprwyedig; felly, byddai'r her ariannol ar lefel ysgol unigol yn cael ei yrru'n bennaf gan niferoedd disgyblion.
- Pe bai angen gwneud arbedion, byddai hyn yn cael ei drafod gydag ysgolion cyn y Nadolig.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth.

6. Cyllideb Ysgolion Dirprwyedig (Balansau Ysgolion)

Cyflwynodd y Rheolwr Cyllid wybodaeth am falansau ysgolion. Roedd y wybodaeth yn y parth cyhoeddus a byddai'n cael ei dosbarthu i'r Fforwm yn dilyn y cyfarfod. Adroddodd fod y cronfeydd wrth gefn gwirioneddol wedi gostwng rhwng Ebrill 2023 ac Ebrill 2024, cyn cynyddu eto erbyn Ebrill 2025. Rhagwelwyd gostyngiad erbyn Ebrill 2026. Roedd pob ysgol yn defnyddio eu cronfeydd wrth gefn, gyda 3 ysgol mewn diffyg ym mis Ebrill 2025. Ychwanegodd fod gan Geredigion y lleiaf o ysgolion mewn diffyg ledled Cymru, oedd yn adlewyrchu ymroddiad Penaethiaid.

Dywedodd y Cynghorydd Bryan Davies ei bod yn allweddol bod Cyrff Llywodraethu'r ysgolion mewn diffyg yn gefnogol ac yn rhoi sicrwydd bod pob ymdrech yn cael ei wneud i wella'r sefyllfa.

Esboniodd y Prif Swyddog Addysg fod gweithdy wedi'i gynnal ym mis Chwefror 2024 ar gyfer penaethiaid yn unig gydag ysgolion â 30 neu lai o blant ac un arall gyda 50 neu lai o blant i drafod cyllidebau. Yn dilyn cyfarfodydd pellach a gwaith agos rhwng y gwasanaeth ysgolion a'r ysgolion, gorffennodd y rhan fwyaf o ysgolion y flwyddyn gyda chyllideb gytbwys. Er efallai na fydd y gweithdai yn cael eu cynnal y flwyddyn nesaf, byddai Swyddogion yn parhau i weithio'n agos gyda'r ysgolion a Chadeiryddion y Cyrff Llywodraethol.

Nododd y Rheolwr Cyllid fod yn rhaid gofyn am ganiatâd gan y Prif Swyddog Addysg a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gweithredol: Cyllid a Chaffael gan yr ysgolion mewn diffyg, ac roedd cynllun adfer wedi'i roi ar waith o ganlyniad.

Dywedodd y Cynghorydd Bryan Davies ei bod yn allweddol bod ysgolion yn cyfathrebu gyda'r Swyddogion os nad oedd modd cyflawni'r cynllun adfer.

Mewn ymateb i ymholiad gan Peter Leggett, Pennaeth: Ysgol Gynradd Rhydypennau yn ymwneud â diweddariad ariannol a gafodd yn ddiweddar, ac y byddai'r cyllid fformiwla yn cael ei leihau, dywedodd y Rheolwr Cyllid

y byddai'n cadarnhau'r sefyllfa gydag ef yn dilyn y cyfarfod. Eglurodd, gan mai'r nod oedd ariannu'r cynnydd mewn cyflog, dylai cyllid fod yn debyg, oni bai bod newidiadau sylweddol yn nifer y disgyblion neu Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yr ysgol.

Dywedodd Dorian Pugh, Pennaeth: Ysgol Henry Richard fod cyllid yr ysgol wedi bod yn gymharol iach, fodd bynnag, roedd cyllid yn dynn ar y cyfan. Ychwanegodd fod ailstrwythuro wedi bod yn yr ysgol yn ddiweddar, ac roedden nhw'n dibynnu fwyfwy ar ymdrech ac ewyllys da staff.

Dywedodd y Rheolwr Cyllid fod yr holl benaethiaid yn adleisio'r pryder, ac roedd y Prif Weithredwr, Arweinydd y Cyngor a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gweithredol: Cyllid a Chaffael yn ymwybodol o hyn. Mewn perthynas â'r cyhoeddiad o £8.2m o gyllid a gyhoeddwyd gan LIC i wella diwygiadau ADY, eglurodd ei bod wedi danfon neges at LIC yn gofyn am fanylion pellach. Yn ogystal, roedd LIC yn ymgynghori ar y cynigion i symud CADY i gyflog ac amodau arweinyddiaeth yn unol â'r argymhelliad o bumed adroddiad Corff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru (IWPRB) ar hyn o bryd.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth.

7. Fformiwla Gyllido 2025-26

Nodwyd bod y Pensaethiaid eisoes wedi derbyn copi o'r wybodaeth, ond byddai'n cael ei gylchredeg eto ar ôl y cyfarfod.

Nododd y Rheolwr Cyllid fod datganiad ysgrifenedig wedi bod gan LIC ar newidiadau i gyllid ysgolion o fis Mawrth 2026 ([Datganiad Ysgrifenedig: Ymgynghoriad ar Reoliadau Cyllido Ysgolion, Datganiadau Cyllideb a Datganiadau Alldro \(Cymru\) 2026 \(20 Tachwedd 2025\) | LLYW.CYMRU](#)). Byddai unrhyw newidiadau a gynigir yn cael eu hystyried gan y Fforwm yn ddiweddarach ac yn cael eu gweithredu o 1 Ebrill 2027 ymlaen.

Mewn ymateb i bryder a godwyd gan Peter Leggett, Pennaeth: Ysgol Gynradd Rhydypennau am y gostyngiad yn nifer y prydau ysgol am ddim er gwaethaf gohebiaeth a sesiynau ymgysylltu, eglurodd y Rheolwr Cyllid fod Llywodraeth Cymru yn ymwybodol o'r sefyllfa. Ychwanegodd y byddai angen coladu data fel nifer y prydau ysgol am ddim fesul ysgol yn ystod ystyriaethau i unrhyw newidiadau i gyllid ysgolion.

Ychwanegodd y Prif Swyddog Addysg bod gostyngiad wedi bod yn nifer y prydau ysgol am ddim ledled Cymru, er gwaethaf llawer o ymgyrchoedd marchnata. Estynnodd ei diolch i'r Swyddogion am y gwaith oedd yn gysylltiedig â pharatoi cyllidebau ysgolion ac am eu prydlondeb wrth ymateb i unrhyw ymholiadau.

Adleisiodd Carol Davies, Pennaeth: Ysgol Dyffryn Cledlyn ddiolch y Prif Swyddog Addysg i'r Swyddogion am eu gwaith a'u rhagweithioldeb.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth.

8. Grantiau

Cyflwynodd y Rheolwr Cyllid wybodaeth am y prif grantiau a dderbyniwyd gan ysgolion ar gyfer 2025-26, sef cyfanswm o £5,992,011. Byddai'r wybodaeth hon yn cael ei dosbarthu i'r Fforwm yn dilyn y cyfarfod. Eglurodd fod y broses wedi newid gyda grantiau a bod Llywodraeth Cymru bellach yn penderfynu ar y swm i'w ddarparu i bob ysgol, oedd yn wahanol i'r gorffennol.

Cadarnhaodd y Prif Swyddog Addysg os dderbynniwyd cyllid grant ychwanegol ar gyfer addysg, ei fod yn cael ei drosglwyddo'n uniongyrchol gan yr awdurdod lleol i'r ysgolion.

Diolchodd Arweinydd y Cyngor i'r Gwasanaeth Cyllid a Chaffael am eu gwaith diwyd. Esboniodd fod canran uchel o gyllideb yr awdurdod lleol wedi'i dyrannu i ysgolion; fodd bynnag, roedd yn ymwybodol o'r heriau oedd yn wynebu ysgolion. Ychwanegodd fod cyfrifoldeb ar bawb i sicrhau bod cyllid yn cael ei ddefnyddio'n effeithlon.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth.

9. Unrhyw fater arall

Dim.

10. Dyddiad y cyfarfod nesaf

Dyddiad y cyfarfod nesaf i'w ddosbarthu maes o law.

Diolchodd y Cadeirydd i holl staff yr ysgolion a'r Swyddogion am eu gwaith. Dymunodd Nadolig Llawen i bawb a oedd yn bresennol.